

Rehber Öğretmenlerle Görüşme

Ş. Erhan Bağcı¹

Erhan: Son dönemde okullardaki dinselleşme ve Maarif Modeli ile yaşanan değişimi öğretmenlerin nasıl deneyimlediklerini anlamak istiyoruz. İstedığınız yerden başlayabiliriz. Neler yaşıyorsunuz okullarda?

Sevgi: Ben yakında bir şey yaşadım hemen ondan başlayabilirim. Geçen hafta yaşadığım bir şey. Yaklaşık bir buçuk ay önce bir tane kız öğrencim. Ailesi okuldan almaya kalktı. Sebebi de erkek arkadaşı olmasını istemiyorlarmış. Ve erkek arkadaşı olduğunu öğrenmişler. Ama esas sorunun daha sonra çocuğun Alevi olması olduğunu anladım. Kız sünni. Neyse ben böyle çok büyük bir özgüvenle sanki 20 sene öncesinde yaşıyormuşumcasına öyle bir şey yapamaz çocuğun eğitim hakkını engelleyemez dedim. Arkadaşları gelip ağlayarak arkadaşımız artık okula gelmiyor dediler. Ben de çok büyük bir özgüvenle hayır ben bildirim yaparım ve o yeniden okula gelir dedim.

Erhan: Kaçınıcı sınıf çocuk?

Sevgi: 11. sınıf aslında gelecek sene staj yapıp mezun olacak hani yüzmüş yüzmüş kuyruğuna gelmiş. Ondan sonra çocuğun erkek arkadaşı geldi yanıma. Hocam ben gerekirse fedakârlık yaparım. Onunla aynı okula göndermeyi istemiyorlarmış. Ben başka okula nakil isteyeyim dedi. Ben de öyle bir şey yok, sen sonuçta burada okuyacaksın, o da burada okuyacak dedim. Bildirim yaptım. Bildirimden kısa bir süre sonra çocuk okula gelmeye başladı. Ama şey dedi, hocam sosyal hizmet uzmanı aslında ikna edemedi babamı. Sadece geçici olarak açık liseye kaydolana kadar beni göndermek zorunda olduğunu anlattı. Yani sosyal hizmet uzmanı orada zaman kazanmaya çalışmış aslında. demiş ki, eğitim zorunlu ama açık lisede olması yeterli. Ama açık lise işlemleri yapılana kadar göndermek durumundasınız. Hani göndermezseniz sıkıntı yaşarsınız demiş. Sonra açık lise işlemleri başlamış. Sonra kız benim yanıma gelip dedi ki, hocam işte benim herhalde bir hafta falan bir sürem kaldı bu okulda. Ben de öyle bir şey olamaz. Sen örgün eğitime devam

¹ erhanbagci@gmail.com

etmek istiyorsan edersin ve bu senin hakkın. Başka hiç kimse, ailen dahil bunu engelleyemez dedim. Sonra sosyal hizmet uzmanını aradım böyle mi gerçekten diye. O da okula geldi ve dedi ki, zorunlu eğitim örgün olarak lisede aslında zorunlu değil. Açık lise olması yeterli. Bu benim sonuçta aslında bildiğim, yani yönetmelikte nasıl olduğunu bildiğim ama bilmezden geldiğim bir şey. Bilmezden geldiğim için sosyal hizmet uzmanının da bilmezden gelmesini ve veliye de öyle davranmasını bekliyorum aslında. Öğretmenlerini falan çağırdık. Çünkü hiçbir davranış sorunu olmayan, başarılı bir öğrenci aslında. Herkes üzülüyor gerçekten bu duruma. Bir sürü öğretmen süreç içinde babayı, anneyi aradılar telefonuna. İkna çalışmaları yaptılar. Sonuçsuz kaldı çalışmalar. Sosyal hizmet uzmanı da dedi ki, baba çok çok kararlı. Hatta ben sizin yanınızda arayacağım. Bakın ne kadar kararlı olduğuna dedi. Aradı, bizim sesimizi kapattı. Ve adama şunu dedi. Ben sorun yaşıyorum sizin kızınızın devamıyla ilgili. Bu çocuk okula niye devam etmeyecekmiş diye bana soruldu. Okuldan da, ilçeden de soruldu. Ya sorun yaşayabiliriz siz bence bu kararı bir daha gözden geçirin dedi. Bir de dedi bazen polis falan da devreye girebiliyor, bence risk almayın dedi. Tehdit eder gibi konuştu yani. Ama adam karşıdan kim gelirse gelsin ben onun babasıyım, benim kızımın başına bir şey gelse kimse bana hesap vermeyecek, göndermeyeceğim dedi. Kim gelirse gelsin anlatırım ben ona dedi. Böyle çok kararlı bir cümle kurdu ve kapandı telefon. Ondan sonra ben yok dedim hani ben bu bilgiyi kabul etmiyorum. Sosyal hizmet uzmanı da bana aslında biraz küçümseyerek hocam siz böyle çok entel bir tavır gösteriyorsunuz ama, bu kelimeyi böyle ifade etti, anlıyorum ben de sizi ben de işte bir danışmanlık merkezim var Çankaya'da işte hani sizin gibi duyarlılıklarım var ama hayatın gerçekliğiyle uyuşmayan şeyler beklemiyorum dedi. Ben de dedim ki, evet aydın tavrını sizden de bekliyorum. Ne demek istediğinizi anladım. Ve yasalarla, yönetmeliklerle falan ilgili bir konu olmak zorunda değil. Doğru bildiğimizi savunmaya devam edeceğiz. Sizden de bunu beklerdim aslında dedim. Ben pes etmeyeceğim dedim. O sırada ama güvendiğim şeyler var. İşte tanıdığım bir insan hakları, çocuk hakları savunucusu var. İşte onu ararım, yol gösterir. Bir sürü insanı devreye sokarım. Pir Sultan Abdal'dan birileriyle falan görüşürüm. Bir şeyler yaparım diye düşünüyorum. Aradım gerçekten sonra birilerini. Dediler ki gerçekten yasa ve yönetmeliklere göre yapabileceğimiz bir şey yok. İkna için çok uğraşabiliriz. Yani ne yaparız böyle etkili yetkili birilerini buluruz, ev ziyareti yaparız falan. Bu çocuk hakları savunucusu avukat dedi ki çocuğun kendisini mahkemeye gidip ben örgün eğitime devam etmek istiyorum açık öğretime değil diye dilekçe vermesi gerekiyor. Orada ona danışmanlık tedbiri yapılır. Bu tedbiri alan danışman da der ki örgün eğitime devam etmesi uygundur. Ancak bu yolla olur dedi. Ama ben daha önce çocukla defalarca görüştüm. Herhangi bir baş kaldırma hareketi ailesine karşı yapmak istemiyor. Çünkü ona aslında şey de teklif edildi. Yurda gitmeyi düşünür müsün? Yani sosyal hizmet uzmanı yanımızda teklif etti. Ancak bu yolla olur dedi. Çocuk bunu asla istemedi. Yani bir bağı da var anne ve babayla. Biz hatta şöyle dedik. Geçici bir süreliğine gidebilirsin. Ailen belki ikna olur bu yolla geri dönersin falan. Çocuk asla kabul etmedi. Bu savcılığa dilekçe verme konusunu da kabul etmedi. Yani bütün yollar bitti. Tıkandı. Bütün görüşmelerim bittikten sonra

akşam sekiz buçuk dokuz eve doğru giderken şeyi hatırladım. Babanın işinin ne olduğunu. restoranında çalışıyor şef, garson. Dedim ki şansını bir dene. Olursa olur, olmazsa olmaz yani yapacak bir şey yok. Gittim. İşte kendimi tanıttım, kim olduğumu anlattım. Buyurun hocam dedi. Bir masaya oturdum, çay istedim. Konuştum ve sonuçta ikna ettim. Ama o konuşmadan çıkmış halim benim, eve gidene kadar. Bir zafer duygusu değil. Yani aslında bir zafer var orada tabii ki de, o kadar alttan aldım ki onu. Çünkü çok sert bir kaya gerçekten. Ben de sizin çocuğunuzun bir annesiyim. Bizim bütün öğretmenlerimiz birer annesi babası. Onun başına kötü bir şey tabii ki gelmeyecek. Görüşmesini yasakladığınızı biliyoruz. Biz de zaten bunu kontrol edebiliriz gibi hiç inanmadığım sözleri vererek ancak ikna edebildim. Sonra işte eve gittiğimde hem yeniğim hem bir zafer kazandım. Ve bu arada emin değilim. Gene sonuçta bana söz verdiği halde şey yapmayabilir. Yalnız şunu söyledim. Ben dedim buraya bugün kendim geldim sizle tanışmak için. Eğer göndermezseniz yarın 5 öğretmen geleceğiz. Yine göndermezseniz 10 öğretmen geleceğiz. Bir gün biz bu restorani kapatacağız dedim. O biraz hani böyle yumuşatıcı bir şey oldu galiba. Ve buna da eminim yani. Söylediğim şeye eminim. Götürürüm okulu yani. Gerçekten öyle. Gelirler öğretmenler. Okul idaresi de gelir. Herkesin sevdiği bir çocuk. Bütün öğretmenlerinin üzüldüğü bir çocuk yani. Sevmeseler de gelirler mi? Gelmezlerdi. Ama ben de şunu yapardım. Eğitim Sen'den herkesi toplar, bizim öğretmenlerimiz derdim. Yani ne olacak? Bir yolunu bulur muyuz? Evet, bir yolunu buluruz. Daha önce benzer bir şey yaşamıştım.

Mehmet: Bu yeni bir şey değil ama. Ülkenin genel profilini düşündüğünüzde bu Maarif Modeli falan çok dışında bir şey. Bu ülke insanın kodlarında var bu yani.

Sevgi: Beni en çok rahatsız eden o ailenin kendi jargonunu benim de kullanmak zorunda kalmış olmam. Yani o adamın çocuk üzerindeki tasarrufunu, o inisiyatifini tanımak zorunda kalmış olmam. Evet, suyuna gitmek zorunda kalmış olmam. Çocuk bir bireydir, bir insandır ve hakları vardır diye bir çerçeveden benim de ilk defa çıkmış olmam yani. Alttan almış olmam. Yaptığınız hiç kötü bir şey değil. Bu problem çözme becerisi. Yani orada bir problem yaşanıyormuş. Her ne kadar kendinizden ödün verdiğinizi düşünüyorsanız da o problemin çözülmesi için. Çalışmaları yaptık geçmişte. Hani Haydi Kızlar Okula projesi vardı, bir sürü. Daha sonraki yıllarda da yaptık yani böyle şeyler. Ama oralarda biraz daha şey konuşabiliyorduk. İşte çocuğun bu yaş itibarıyla sosyal duygusal gelişimi nedeniyle işte karşı cinsle ilişkiler falan filan. Yani böyle biraz daha bilimsel çerçevede de konuşabiliyorduk. En azından yani zorunlu eğitim 12 sene var gibi olduğu için hani şu anda yok ve ben ilk defa balyoz gibi indi bu beynime. Çünkü daha önce karşılaştığım bir şey değil.

Erhan: Burada sanki kamu otoritesinin, sosyal hizmetlerin, sosyal hizmet uzmanının yaklaşımı, onun da kabul eden bir tarafı var. Çocuğun eğitime devam etmesinden yana değil de daha çok ailesinin suyuna giden.

Ebru: Ben de şöyle düşündüm dinlerken hikâyeyi. Dedim ki bu erkek çocuk olsaydı bir kere zaten kadın cinsiyeti üzerinden bir şey var. Bu var olan Maarif Modelinde genel noktada hani değer ve değerlerle ilgili yapılan, aileyle ilgili yapılan o şeyi güçlendiriyor. İşte o kamu gücünü erkekten yana, ezenden yana yapma noktasında güçlü bir referans sağlıyor. Hani kanun ne derse desin, tahammül gereği ya da genel olarak örfi olarak baktığında da, işte uygulamada baktığında da ne yapıyor? Güçlendiren bir tarzda oluyor. Sen de, ben de, ayrımcılık üzerinden düşünen insanlar bile o dile girmek zorunda kalıyoruz. Bir şey yapabilmek için, koruyabilmek, korunabilmek için. Mesela AKP'nin yaptığı en büyük şey bu. Farkında olmadan her birimiz var olan bundan 20 yıl önce daha ileri bir şey düşünüyorken, şimdi geriden bir yerden yakalamak zorunda kalıyoruz. Dili de, üslubu da. Biz zihnimiz ileride olsa bile, eşitlenebilmek için, onların şeyini yakalayabilmek için biz de geriden bir yere doğru gitmek zorunda kalıyoruz. Belki eğitimde de, belki toplumsal hayatta da yaptıkları en büyük kötülük bu oldu. Dilimizi ve düşünce yapımızı gericileştirdiler. Böyle bir noktaya geldik ki yani aydınlar, işte solcular diyeyim yani devrimciler artık böyle hani bir adım daha ileriye götürmek gibi bir kaygısı yok hiç kimsenin. Yani daha geriye nasıl gitmeyizin çabası içindeyiz ama o da yeterli bir çaba olmadığı için geriye doğru gidiyoruz, mevzi kaybediyoruz. Kaybediyoruz değil, çok kaybediyoruz.

Sevgi: Ben sonuçta ertesi gün okula geldiğimde o çocuk okuldaydı ve direkt koridordan koşarak bana geldi sarıldı. İşte arkadaşları gitmişler, tatlı almışlar öğretmenlere ikram edelim. Bana ayrıca teşekkür etmek için falan. Ve şu anda her gün gözlerinin içi gülüyor. Çok aşırı mutlu. Arkadaşları da öyle. Öğretmenlere rahatladı falan. Ben ama babaya şey demek zorunda kaldım. Gerekirse her gün bizi arayın. Biz sizi her gün arayalım. Hani aşırı bir kontrolü onun istediği. Hep beraber yapalım. Yeter ki çocuk okuldan kopmasın, sosyal ortamından kopmasın gibi sözler vermek zorunda kaldım. Yani ben kendimi iyi hissetmiyorum. Çocuk adına çok mutluyum. Ama bir yandan böyle daha geriden bir yerden, alttan alarak bu süreci yürüttüğüm için bir mutsuzluğum var. Ve şunu biliyorum. O adam isterse polis gelsin evime hiç fark etmez demişti telefonda. Benim o sırada orada olduğumu bilmiyordu. Ben ikna için gittiğimde de bana dedi ki, beni dün sosyal hizmet uzmanı aradı. Bana bunları söyledi, beni tehdit etti dedi. Ben ona bile söyledim hocam dedi. İsterse polis gelsin evime, göndermeyeceğim dedi. Biz konuşmaya buradan başladık zaten onunla. Bütün Maarif Modeliyle ilgili, ailenin güçlendirilmesiyle ilgili, çocuk üzerinde, özellikle kız çocukları üzerinde nasıl bir hakları olduğunu bilmekle ilgili bütün bu söylemin güçlenmesine güvenerek. O biliyor ki zaten polis ya gelmez ya da gelse bile ona hak verir, tokalaşır gider yani. O polisle, bir polisle bir sorun yaşasa bile, geri kalan herkes onun arkasını tutacak. Adam şunu diyor sana mesela, hocam bu senin kızın olsaydı sen ne yapardın? Bu senin çocuğun olsaydı? Yani orada yandaş bulabileceğini biliyor. Yani özellikle erkek dili üzerinden şunu diyebilir yani. Ya gerçekten ya benim kızım böyle bir durum yaşasa ben de böyle yapardım herhalde. Bir erkek bununla çok çabuk empati kurabilir. Maarif Modeli bunu sağlıyor. O aksiyon, değerlerle ilgili şey

üzerinden, o örtük ifadeler üzerinden yerleştiriyor zihinlere bunu. Belki de bizim zihinlerimize de yerleştiriyor.

Nuri: Ben şöyle bir şey diyeceğim. Belki de Maarif Modeli dediğimiz aslında toplamda bir yıllık bir söylem. Aslında Maarif Modeli, şimdi Mehmet Hoca'nın dediği gibi, bu eril kültürden beslenen, kamu otoritesini bu anlamda kullanan bu geriye gidişin herhalde Maarif Modeli biraz kurumsallaşması yani. Bu geriye gidişi kurumsallaştırmak.

Mehmet: Ama bu Maarif Modeliyle ilgili değil. Söylediğiniz her şey doğru ama katılmadığım nokta şu. Maarif Modeli dediğimiz şey şu son bir yıllık süreçte gündeme geldi. Henüz o etkiyi gösterebilecek kadar şey değil. Bu çok uzun bir süreç değil. Yani yeni başladı çünkü.

Nuri: Anladım, şöyle devam edeyim. Zaten aynı yerden bakıyorum. Bu durum Maarif Modeli değil ama Maarif Modeli bu durumların üzerine kuruluyor. Bir kere zaten yaptığın şeyin kendisi bir psikolojik danışman refleksi. Olay bu. Bunu yapıyoruz. Bunu meslek olarak yapıyoruz. Ama bunu daha öncesinde atıyorum bir akran zorbalığında yaparken de bu yaklaşımla yapıyoruz. Ama mevzu bu dinselleşmenin getirdiği pratik sonuçlar, yani nedir, işte kız çocukların okula gönderilmemesi. Mesela kız çocuklarının okullaşması projesine ben de 2004'te başladım. Şöyle olmaya başladı, biz rehber öğretmen olmaktan kaynaklı özellikle devamsız öğrencilerle muhatap oluyoruz ya ve o komisyonlarda ilk akla geliyoruz ya, devamsız öğrencilerin evlerine gittiğimizdeki durumlara benzer şeyler. Ben çalıştığım bölge itibarıyla mülteci çocuklar benim bölgemde. Hemen hemen %95 mülteci kız öğrenciler okula gelmiyorlar. Evlerine ziyarete gittiğimizde orada da benzer bir durum oluşuyor. Yani eskiden bu devamsızlık hikayelerinde kız çocuğunun okula gitmemesi bundan bir 15 yıl önce karşılaşma sıklığımızla şimdiki sıklığımız aynı değil. Arada bir ciddi bir artış var yani. Senin kamu otoritesiyle ifade ettiğin, 10 yıl önce belki polisin karşısında gerçekten bu kadar güçlü değildi, polis etkili olabiliyordu. Polis kozuna oynuyorum ben de. Gidiyoruz da hiçbir şey olmuyor. Yani tutanak tutup gidiyor. O da korkutmuyor. Çünkü onun da kaynak olarak sorunu zaten sen tek yapıyorsun bunu.

Mehmet: Vatandaş da bunu biliyor. O da uymamak noktasında oradan cesaret alıyor da bu bahsettiğimiz konuların aslında tarihsel gelişimine bakmak gerekiyor. Bu cumhuriyetin ilk yıllarında işte köy enstitüleri Hasan Ali Yücel, Tonguç falan o süreçte bir aydınlanma girişimi falan çabası var ama onun hemen devamında zaten 46'dan sonra tekrar geriye evrilmeye başlıyor. Ama sadece bu coğrafya ile ilgili de değil bu. Dünya nereye bakarsanız bakın yani dinin etkili olduğu bütün ülkelerde bu yaşanıyor yani bütün ülkelerde. Gönüllülük falan yok. Yani bugünle ilgili değil bu süreç. Gerçi olayı sadece oraya indirgemsek de iyi ederiz gibi geliyor.

Ebru: Yıllardır denemeler yaptılar. O pratik üzerinden işte hesap vermediler. Angaryayı yüklediler öğretmenlere. Rehber öğretmenlerin sınırlarının dışında

görevlendirmeler yaptılar. Hatta bizlere mobbing uyguladılar. Rehberlik servisine giden çocuk şöyle olur böyle olur, sorunlu çocuklar gider, rehber öğretmen zaten öğretmenler odasına da girmez, iş de yapmaz, akşama kadar oturuyor. Böyle böyle getirdiler, ördüler, ördüler. Sonra dinle ilgili şeyler. Yok efendim, peygamberin doğumuyla ilgili panolar hazırlatmacalar. Hatta zihinlerimizi manevi danışmanlığa da hazırladılar. Bunların her birini yaptılar. Biz itiraz da ettik ama zihnimizin bir köşesinde bu kabuller, attık attık kenara itiraz etsek de. Ama sonra ne oldu? O pratiğin üzerine teoriyi getirip adlandırma yaptılar. Yani şu anda bir adı var bu. Manevi danışmanlık dediğim şey yeni değil. Yani Maarif modeli işte bunların üzerine inşa ediyorlar.

Nuri: Bir parçası da mesela ÇEDES, tam bu konu başlığında konuşalım. Çevreme duyarlıyım, değerlerimi seviyorum. Değil mi? Aslında özü değerler eğitimi. Mesela ben kendi okulumdan söyleyeyim. Yeni mahallede ÇEDES'i uygulama kararı aldılar. Bizim bölgeyi seçtiler. Benim müdürüm çok müsait buna, ilahiyat mezunu. Müftü olacakken son anda öğretmen olmaya karar vermiş. Bu tarz müdürlerin bu süreç içerisinde çok networklerin geliştiğini görüyoruz. Benim de kişisel yapımı bildiği için 3 ay saklamışlar benden adamı. Kim adam? ÇEDES'ten gelen Diyanet görevlisi. Okula gelmiş. 6. oturumda falan giderken ben de tesadüf adamı gördüm. Buyurun hocam merhaba. Ben asansör tamircisi zannettim. Bir çay ısmarlayayım mı dedim. Görevimizi yaptık gidiyoruz hocam dedi. Çalışıyor mu, dedim. Anlamadığını görünce kimsiniz siz, dedim. Ben Diyanet'ten geliyorum. Diploman var mı senin, dedim. Hocam neyin itirazını ediyorsun, dedi bizim müdür ve müdür yardımcısı. Resmî belge var dedi. Yani görevlendirmesi var, protokol var. Sen kimsin, dedi. Ben öğretmenler odasına gidip, bu eğitim bilimsel olarak doğru değildir, pozisyonu itibarıyla bu kişinin bu çocukları toplayıp bunlara eğitim vermesi doğru değildir, dedim. Öğretmenlerin de çoğunluğu, hocam anlıyoruz ama resmîyetle hakları var, dedi. Yasal olması, meşru olması anlamına gelmez diye bir şeyler söylüyorsun ama yok. Sus oturduğun yerde oluyor. Sonrasında fiili olarak şunu söyledim, gireceğim bir sonraki toplantıya, en arkada oturacağım, dedim. Gelmedi adam bir daha. Sonra bir gün okula geldim, girişte birileri oturuyor, kayıt masası gibi. Masada bu kitaplar var bir afiş var, server yayınları, ufka yolculuk afişi, ufka yolculuk projenin adı. Ufka yolculuk diye geldiler, afişlerini astılar ve çocukları kimlik olarak, adres ve telefon olarak kaydediyorlar. Kitapta ana kahramanı adının adı Ali, öbür kızın adı Zehra ve kitabın ilerlediğinizde ilk yani 25 şu sayfaya gelene kadar aslında şöyle iki kardeş Hacı Bektaş'a gidiyorlar, yolculuk yapıyorlar. Bu arada kitabın iç yapısı bunlar yeni nesil kitap bunlar. Böyle küçük ödüller olan, etkinlikler olan, karekod okutarak uygulamadan desteklenen kitaplar bunlar. Hacı Bektaş'la ilgili bilgiler, Nevşehir bilgileri veriliyor. Şöyle bir zaman çarkı var kitapta. Zaman çarkını uygulamayla çeviriyorsunuz. Zaman çarkı uygulamada durduğu yerde 1 dakikada 20 mekik çek. 1 dakikada 150 Elhamdülillah çek. 90 saniyede 7 Fatiha oku. 50 saniyede 150 Allah-u Ekber çek. 10 saniyede 10 sınav çek.

Coşkun: Bizde de bu Cuma'ya gitme olayları mesela hani Cuma'ya okul müdürü ve müdür yardımcısının arabalarıyla çocukları taşınması. Bu 3-5'ti. Sonradan okulun yarısının çıktığı hale geldi. Sonra o temel liselerle mesela kişiler bu ticarileşmiş eğitim kurumlarına ve açık lise kavramı üzerinden de yine Sevgi'nin bahsettiği hani kız öğrencilerin hani çok biz önceden yaptığımız haydi kızlar okula kampanyasının tersi bir durum örülmeye başlandı. Açık liseye gitsin. Hafız kursuna gitsin. İmam Hatip'e gitsin. Bu Maarif Modeli'nin ben hem geldiği noktanın referanslarını söylemeye çalışıyorum kendi bölgemden. Sonuçta bu Maarif Modeli aslında yeni bir şey değil benim açımdan. Belli zaman dilimleri içinde hayata geçirildi, hayatın içinden entegre edildi ve bugün aslında adının konduğu ve artık herkesin kabullendiği, kanıksadığı bir durum haline geldi. Kitap fuarları zorunlu gibi bir şey değil ama götürülüyor yani. Her okul götürme idareciler, götürme taraftarı oluyor. Gittiğimde şunu fark ediyorum, yayınların hepsinin çok yaygın bir şekilde dini referans gösteren kitaplardan oluştuğu, hatta siyasi ve politik olduğu. Bunlar artık eskiden hani Sevgi'nin o ya da Nuri'nin dediği gibi biz karşı durmayı zorluyorduk. Artık kimse buna karşı durmaya çalışmıyor çünkü normalmiş gibi oldu.

Erhan: Öğretmen odasında hiç konuşulmuyor mu mesela bunlar?

Coşkun: Yani sadece şikâyet olarak, o artık biraz öğrenci davranışlarından şikâyet ya da sistemin işlememesi üzerine konuşuluyor ama bu anlamda konuşulmuyor. İşte cuma günleri öğrencilerden çıkartılması. Bunun çok daha öncesinde dediğim gibi okul idareleri bunu teşvik ediyordu. Kendilerine yakın, kendi düşüncelerinde olan kişileri alıp götürmeye başladıkları davranış bugün artık fütursuz bir şekilde herkesin Cuma günü dışarı çıkma hakkı var. Buna döndü ve buna kimse bir şey diyemiyor.

Sevgi: Erkek çocuklar çıkabiliyor. Ben de kız çocuklara siz de çıkın diyorum mesela. Bunlar eğitimin içinde yapılan davranışlar, dinsel değiştirme motifleri aslında. İşte kız çocukları artık okumazsa, erkek arkadaşı olursa, flört işin içine girerse, zayıfı gelirse okuldan alınır, çok rahat. Erkekler, Cumaya çıkıyor ya da işte okulda dinsel ya da diğer muhafazakar objeleri ve dili çok iyi kullanıyorlar. Irkçılık çok yaygın hale gelmiş durumda mesela. Sen Kürtsün, Türk değilsin, sen Suriyelisin, sen Iraklısın gibi. Bizler, bizim gibi insanlar hani çocukları korumak noktasında bir şey yapabiliyor ama dışarıdan çok yoğun bir etki var. Yani en basitinden hani kız öğrenci, eğer erkek arkadaş olursa ne oluyor? Okuldan alınabiliyor ailesi. Kanuni bir şey yok. Ya da bir erkek işte doğudan geliyorsa PKK'lı olabiliyor. Bunu öğrenci söylüyor artık. Yani anne babasının kafasına bu oturtulmuştu zaten. Bir de görsellerde hani eskiden cinsiyetsiz resimler kullanılırken artık mutlaka ya türbanlı ya sakallı ya şalvarlı tipler oluyor kitaplarda.

Mehmet: Mesela sömestr tatilinde, benim okulum hem lise hem ortaokul, ortaokul çocuklarının birkaçını şuradaki camiye bir günlük kampa göndermişler. Yılda birkaç kere çocuklar şeye gönderiliyor. Tura gönderiliyor diye

Güneydoğu'dan giriyorlar, Doğu'dan falan işte cemaat yurtları, vakıfları, onların tekkeleri, şunları, bunları. Çocukları gezdiriyorlar, getiriyorlar. Yılda birkaç kez oluyor bu. Amaç başka bir şey. Örnek benim çalıştığım okuldaki müdür çocukları sürekli dövüş sporları öğrenmeye teşvik ediyor. Bunu çalıştığım bölgedeki diğer okullarda görüyorum. Yani spor da çok kullanılıyor burada. Sadece dinsel metaforlar değil hani dini referanslar değil.

Nuri: Ben şimdi bir katkı yapayım senin dediğin yere, sporla ilgili. Az önce ÇEDES dedik, 4 yıllık bir proje ve daha somut bir uygulama. ÇEDES'in temel birleşenleri Diyanet İşleri Başkanlığı, Milli Eğitim ve Spor Bakanlığı. Bizim okuldan din kültürü öğretmenlerinin yerine toplantıya katıldım. Normal klasik anlamda katıldığımız bir rehber öğretmenler ya da ne bileyim belli bir branş zümrelerin katıldığı bir toplantı değildi. Çok net söylüyorum. Yani tamamen diyanetten kurulu bir kürsü. Jargon da şöyleydi. Çok göze batarak hareket etmeyin, programımızı oluşturun. Bir WhatsApp grubu kurdular. Diyor ki, şimdi ben size telefonumu veriyorum, programlarınızı hazırlayıp birimler oluşturacağız. Mali konuda sıkıntı yaşamayın. Ne planlarsanız tamam, geziler, otel organizasyonu. Çok kapalı devre bir cemaat diliydi orası. Kendi dilleriydi. Bizim ya ortalama milli eğitiminin klasik toplantı dili bile değildi. Çok net bir profil vardı.

Ebru: Bir şey kullanıyorlar aslında temel olarak, bir antinomi deniyor buna felsefede. Öncüler doğru, çıkarım doğru ama tekabül ettiği şey yanlış bir şey. İşte efendim değerler eğitimi, işte efendim sevgi bir değer değil mi? Bunun işlemekte ne sakınca var? İşte şu ifade, mesela aile ile ilgili ifade, ailenin korunması niye sizi rahatsız ediyor? Bunlar niye böyle ifadeler kullanıyorsunuz? Çünkü siz toplumun içine dinamit koyan insanlarsınız, ahlaksızlığı savunuyorsunuz, dinsizliği savunuyorsunuz? Yani ayda yılda bir kere kendi ailesinin imkanlarıyla gidemeyeceği Çanakkale'ye bir grubun götürüyor olması sizi neden rahatsız ediyor? Diyor ki, değer işlenmedi işte bak ne kadar değersizlik var. Toplum çürüyor. Efendim işte ahlaksızlığı üretip evet ahlaksızlık diz boyu diyorlar. Bunların sebebi sizsiniz. Çünkü siz LGBT'leri savunuyorsunuz. Siz işte kız çocuklarına böyle ahlaksızca giyinip dolaşmasını, sevgilileriyle birlikte gezip tozmasını savunuyorsunuz. Siz bunların yürütücülerisiniz. İşte siz devletin bütün bu yapmak istediği ya da bu bizim yapmak istediğimiz her şeyi yerle yeksan edersiniz. E ne oluyor? Biz ortalama bir insanla karşılaştığımızda onlar da aynı dili kullanıyor bize. Çünkü siz ahlaksızlığı savunuyorsunuz. Yani mesela adamlar şunu yapmadılar mı? Onun buraya doğru böyle bir yansıması olduğunu düşünüyorum. Torba yasa diye bir ucube bir şey çıkardılar. Mesela senin savunmayacağın bir şeyle senin savunduğun bir şeyi aynı torbaya koyuyorlar. Sen itiraz ettiğinde topluma diyorlar ki bak hep kendileri istiyordu, biz yapıyoruz diye itiraz ediyorlar. Şimdi toplumun geri kalan kısmı bizim hem neye itiraz ettiğimizi bilmiyor, hem de bizi tutarsızlıkla, işte sekter davranmakla, işte ne istediğini bilmeyen, kafası uçuk tipler olarak değil mi? Burada da aynı şey oluyor. Yani biz mesela değerler denilen şey, değer dediğimiz şey, erdem dediğimiz şey, Aristoteles'ten bu yana temel değerler bunlar. Senin temel değer işte Hz.

Muhammed'in doğum gününü kutlamak değil. İnsan hakları, bilim, demokrasi olması gerekirken hiçbiri yok. Sen değerler eğitime karşı çıktığında diyor ki sen hani ağaç seviyordun, hani ekolojiden bahsediyorsun diyor. Niye çevreye duyarlılığımıza karşı çıkıyorsun? Biz diyor değerleri korumaya çalışıyoruz, sen niye karşı çıkıyorsun? Şimdi biz de bu kavramların içeriğiyle ilgili doğru duruşlar göstermek konusunda şaşkınlık yaşıyoruz. Çünkü o safsatayla baş etmek de çok kolay değil bence yani. Safsatayla baş ediyoruz. Bir bilgi yok karşımızda, safсата var.

Mehmet: Bizim branşla ilgili manevi danışmanlık diye bir kavram çıkarttılar. Sadece kavramdı. Bir süre sonra bunun yüksek lisansta eğitimini açtılar. Mezunlarını mesela biz kendi branşımız gereği sadece Milli Eğitim'de ya da diğer bakanlıkların biriminde görürken bunlara şu hakkı tanıdılar işte kız yurtları, özel kız yurtları, spor okulları, hani diğer sosyal hizmet birimlerinin hepsinin olması gerekir diye ibare oralara atamalar da yaptılar. Ama bunun bu zaman diliminde şöyle şikayetler oldu mesela o çok gündeme getirilmiyor. Bunların gittiği yerlerde öğrencileri tehdit ettiği, zorladığı. Şu anda görünmüyor gibi manevi danışmanlar ama orada bir ters tepme oldu.

Sevgi: Biliyorsunuz hani bu yurtlarda falan çocukların sürekli zorlandığı şeyler var yani namaza oruca şuna buna zorlandığı durumlar. Tıp öğrencisinin falan intiharları vardı. Çocuklar sürekli böyle şeylere maruz bırakılıyor. Ve aileleri şikayetçi olmuyor. Bizim yine bir başarısız olduğumuz konu var öyle. Süleymancılar yurduna yerleştirmiş baba çocuğu. Ve oradan çıkmasını kesinlikle kabul etmiyor. Çocuk yalvarıyor hocam beni buradan kurtarın. Ben annemle kalmak istiyorum diye. Orada da yine sosyal hizmetlere başvurduk. 2-3 öğretmen beraber gittik hatta dilekçeyi vermeye. Onlar da şey dediler, bu konuda bir şey yapabileceğimizi zannetmiyoruz. Hocam siz de çok uğraşırsanız tehlikeye girebilirsiniz diyorlar. Direkt bu ifadeyle, kısık sesli söylediler. Gerçekten bir şey elde edemedik. Zaten baba aynı zamanda mafyatik biriydi. Araba galerileri olan. Silah kullanan, kendisi silahla yaralanmış birisiymiş falan. Tek çaremiz çocuğu güçlendirmektir sürekli. Yani onun buna dayanmasını sağlamaya çalışmaktı. Onu yaptık. Çocuk mezun oldu, yurttan da çıktı, hala okula gelip gidiyor o dönem yanında olduğumuz için bir bağ kurduk yani. O dönem yani gerçekten intihar etmesin diye yaptığımız bir şeydi çünkü. Çocuğu hayatta tutmak için yaptığımız bir şey.

Mehmet: Bizim orada da deprem bölgesinden gelen çocukları kamu kurumlarının değil de o yurtlara verildiklerini gördüm. Çocuklar orada çok baskı görüyor çünkü anne yok, baba yok, aile dağılmış, ev dağılmış ama devlet toplamış onları getirmiş büyük kentlere. O şekilde yanıma geldi çocuk dedi ki ben yurttan kalıyorum. Gece üçte kaldırıyorlar. Kalkmayana dayak atıyorlar. Ben nasıl kurtulacağım, diyor. Okul idaresine söyledik, bunu başka bir yere alalım, aldıramadık. Ne oldu? Hayır burada kalacak. Ayıramadık çocuğu oradan. En sonunda bir yıl, yani bir dönem kaldı. İşte ailesi geldi, aldı, gitti. Çocuk önce kurtulabildi. Yani yurt da değil bunlar. Bir ev, evde yine o abi, ablalar var. Ama hani formasyon olarak bir yeterlilikleri

var mı yok mu bilmiyoruz. Hani görmediğimiz için. Adres de vermiyorlar. Denetimin de dışında.

Sevgi: Sosyal hizmetler bile artık böyle çalışıyor. Bakanlığın kendisi ev tutuyor, böylesi durumlarda başka isim altında alıp orada aynı modeli işliyorlar. Günlük rutinler, sabah kalkma, akşam yatma, konuşmalar yapma gibi. Bir de sosyal hizmetler özellikle çocukların eğitim problemleriyle eskisi gibi ilgilenmesinler diye oradaki bütün çalışanlar dosyalara boğulmuşlar. Yaklaşık bir 5-6 senedir böyle. Yani benim orada geçmişte tanıdığım ve çok etkili, iyi çalışan uzmanlar şu anda fakirlik tespit, yoksulluk tespit çalışmalarına verilmişler. Ve girdiğin zaman odalarına gerçekten boylarını aşan dosyalarla çalışıyorlar. Aslında bizim gibi. Bizde de aslında evrak işlerini tamamlamaya kalkışsam çocukla temas kuramazsın ya. Yani öyle bir iş yükü yüklüyorlar ve sonra işte arada bir teftiş edeceğiz. Dosyalarınız eksik olmasın. Yeter ki çocuklarla bu tip çalışmaları çok yapma diye.

Erhan: Çok evrak işi var mı rehber öğretmenlerin?

Sevgi: Çok var. Eğer bütün raporları yazmaya kalksam ben şu an bu anlattığım gibi vakaların hiçbirisiyle ilgilenemem ki. Gireni kaydetmen gerekiyor. O kaydetme işlemi bilmiyorum. Yani en az bir iki dakikayı alıyor.

Coşkun: Sistem hızlı çalışıyorsa.

Sevgi: Bazen açılmıyor. Aç aç aç. Yani görüşmenin ilk birkaç dakikası sadece o raporu çıkarmaya ondan sonra çocuğun her سوالini yazmaya işte bu kayıtlara falan gider. Ben yaptığım görüşmelerin üçte birini giriyorum sisteme.

Mehmet: Bazen okul bitiyor yani üçte, üç buçukta falan çıkmak gerekirken dört buçuk, beş falan oluyor benim gidişim.

Nuri: Yurtlarla ilgili konu da yani şey bu konu sadece bir şey diyeceğim orada benim 5 yıl önce çalıştığım okulda şöyle bir şey yaşadım ben. Bir öğrencim yurttaki kalıyor. O abilerden biri erkek çocuğa cinsel istismarda bulundu. Kime gideyim? Homofobik olmayacak. Hatırlıyor musun Sevgi nasıl araştırdık ve bir noktaya geldik, dedik ki bu bildirim Bahçelievler karakoluna yapalım. Çocuk şube bizim okula daha yakın olmasına rağmen. Öyle bir dil kurmuştuk. Birlikte yani bir network oluşuyor kendi aramızda. Ben direkt gittim kaymakamla konuştum. Dedim ki ben bildirmek istemiyorum. Yarın bir gün bu aile gelir beni bulur. Bildirimi sizin yapmanızı istiyorum, dedim. Kaymakam tamam dedi. Ama olay nereye geldi? Şimdi cinsel istismar var. Çocuk, yurt abisi dediğimiz 17 yaşlarında bir çocuk. O da çocuk olarak yargılanacaktı çünkü. 17 yaşında bir abi onlardan sorumlu. Çocuk bunu bir şekilde öğretmenine bir yazılı kâğıt atarak önüne böyle cinsel istismara uğradığını söylüyor. Sonra danışma sürecinde çocuk her şeyi anlattı. Anlattı, 6 aydır böyle oldu. Bu süreci takip ettiğimizde, adrese dayalı sistemde çocuğun ailesi’te çıktı. Bildirim yapıldı. Çocuk bu sefer polisler geldi şimdi polisler. Çocuğu aldılar. Yurt hemen geldi. Orada anlıyorsun ki bir iç iletişim

var. Yurttan geldiler odama girdiler. Müdüre söyledim. Sendikayı ararım, savcı çağırırım, polis çağırırım dedim. Sonunda çocuk oradan alındı, başka yurda verildi. Dedim tamam, çocuğu kurtardık. Aradan 6 ay geçtikten sonra başka okuldaki bir rehber öğretmen arkadaşım ile konuşurken dedi ki o çocuk büyük ihtimalle benim okulda, dedi. Aynı cemaatin başka yerdeki yurduna yerleştirmişler çocuğu. Veliyle görüşüyorum diyor ki ben de bu yurttan okudum. Ben, dedi, eğer şikayetçi olursam ticaret yapamam. Onlarla ticaret yapıyorum. Psikolojik danışmanlıkla ilgili bir yeni bir bildirim durumunda yeni süreci böyle yapmakla beraber süreçle ilgili kaygılarım var anladın mı?

Sevgi: Beni etkilediğini görüyorum bunların. İki sene önce yaklaşık, Nisan ayıydı. Çocuk şubeye bildirim yaptım. Ve çocuğu oraya götürürken, Ramazan ayı olduğu için o sırada belki çocuk orada bir süre bekleyecek, sonra ÇİM'e gidecek ya savcı talimat verince. Belki orada yiyecek bir şeyi vermezler ya da bulamaz diye düşünüp önce yemek yedirdim. Aslında mahalledeki birisi çocuğu istismar ediyor. Ama çocuğun bana söylediği şu, benim bunu size söylediğimi öğrenirse ailem, zaten onlar beni öldürür. Biz işte kalabalık kardeşiz. Kız çocuğu. Bu istismar eden kişi de kısa süreli bir ilişki içerisinde bir şekilde kızın fotoğraflarını elde edip sonra da bunun bütün sülalene yayarım, benim her istediğimi yapacaksın, bana para vereceksin, diyen birisi. Çocuk benim can güvenliğim yok diyor. Annemle babam duyarsa diyor. Dolayısıyla çocuk şubeye ben götürdüm. Ve Türkiye'de işlerin nereye gittiğinin farkında olduğum için, eskiden yaptığım bildirimlere göre gittikçe zorlandığım için yanımda da bir arkadaşımı götürdüm. Çünkü her an tutanak tutmak zorunda kalabilirim. Dolayısıyla bir tanık lazım. Bu arada arkadaşım da gazeteci, yani aslında da iyi bir partner o sırada benim için. İçeriye girdim, bildirimimi yaptım. Yani dilekçemi zaten hazırlamıştım. Bir de sadece ben çocuğun ailesine yine de azıcık da olsa bir bilgi vermeyi tercih ediyorum. Çok şok olmasınlar diye. Anneyi böyle ufaktan bilgilendirdim. Çocuk benim yanımda güvende. Muhtemelen ifadesi alındıktan sonra işte sizle de görüşürler falan diye. Sakince hani ona da bir haber verdim. İçeriye girdim işte dilekçemi verdim. İki tane polis vardı orada. Dilekçeyi okur okumaz beni çağırıp dediler ki niye önce aileye haber vermediniz? Ben dedim ki dilekçede yazıyor ya çocuk can güvenliğim yok diyor. Dediler ki çocuk istismara uğrarsa önce ailesine haber vermek zorundasınız. Kim diyor bunu? Bu arada ben de o çocuk hakları savunucusu avukatla temas halindeyim. Yönetmeliği açar mısınız, dedim. Çok büyük bir özgüvenle yönetmeliği açtılar, muhtemelen okumamışlar. Yönetmelikte açık açık diyor ki, eğer çocuğun can güvenliği yoksa bir öğretmen eşliğinde çocuk şubeye götürülür. Ve işte çocuk şube dedi, önce psikologla görüştürülür. Bakın dedi, şu an yapmanız gereken şey bu. İlk yaptıkları şey uzun zamandır şu şubede, erkek arkadaşın mıydı? Yani erkek arkadaşysan hak ettin, senin zaten erkek arkadaşın olmaması gerekirdi diye. Bakın dedim ifade böyle, ben doğru yapıyorum ki siz şu an işinizi yanlış yapıyorsunuz. Üstelik bunları çocuğun duyabileceği şekilde, çocuk şurada. Ki ben çocuğu oraya götürürken şöyle şeyler demişim, merak etme güvende olacaksın. Psikologla görüştürecekler seni, sonra ÇİM'e gideceksin. Orada olanları böyle anlatacaksın. Ben seninle sürekli temasta olacağım

sonrasında falan demişim. Çocuk benim gözlerimin içine bakıyor, hocam lütfen buradan gitmeyin diyor. Onlara dedim ki şu an psikologla görüştürmek yerine doğru işlemleri yapan öğretmenini azarlamaya çalışıyorsunuz. Dedim ben yönetmeliği iyi biliyorum. İki tane avukat şu anda bana eşlik ediyor. Siz işinizi doğru yapmıyorsunuz şu anda, dedim. İkisi de böyle yönetmeliği iyi bilmedikleri için ya da öyle bir versiyonu kabul ettikleri için bozulup bana dediler ki öğretmen kim, avukat kim? Ailesi var, biz varız. Siz şimdi buradan çıkıyorsunuz, dediler. Bu eminim ki onlara arka planda zaten öyle personeller oraya konulmuş. Çocuk şube, üstelik şu an bu ildeki tek şube. Bir seçeneğin de yok. Beni oradan kovdular yani. Ben de çocuğa bakıp dedim ki birbirimizde telefonumuz var. Sürekli temas halinde olacağız. Benle istediğin kadar mesajlaşabilirsin. Ben bir yere gitmeyeceğim, dedim. Çocuk şubenin önündeyim. Hani sen buradan ÇİM'e götürülene kadar burada bekleyeceğim. Sürecini sürekli biraz uzağında da olsam takip edeceğim dedim. Çocuğu bir odaya kilitlemişler. 5 saat kadar. Yemek vermemişler, su vermemişler. Savcıdan talimat bekliyoruz diye. O bir çocuğu cezalandırmak için yaptıkları bir şey. Çünkü sonuçta orada niye tehdit edildiği de anlatılıyor. Çıplak fotoğrafını birine bir şekilde kaptırdın diye bir muamele yapıyorlar çocuğa. Daha sonra çıktım dışarıya, gerçekten bir anından ayrılmadım ama bu şeylerle, avukatlarla görüşmeye devam ediyorum. Çocuk bana, hocam benim şarj aletim yok ve şarjım birazdan bitecek sizinle temasım kopacak dedi. Bu sefer başladık o avukatlarla Çocuk Hakları Barosu'nun Çocuk Hakları Merkezi Başkanı ile görüşüp şu anda bu çocuğa atanacak olan avukatı lütfen seçin. Çünkü rastgele biri gidecek. Çocuk şu anda çok kötü. İçeride ağlıyor. Aç susuz. İşte şarj aleti yok. Birazdan temasımız da kopacak. Şu tip şarj aletini de lütfen bulun diye. Bu yapıldı. Yani ona iyi davranacak bir avukat seçildi. Şarj aleti ulaştırıldı. Ben süreci dışarıdan takip etmeye devam ettim. Ama ne oldu? Ertesi gün okulum basıldı o kalabalık aile tarafından. Üstelik okulun açılma saatinden 15 dakika önce gelmişler. Çok kalabalık gelmişler. Çünkü çocukla görüşme yaptıktan sonra, ÇİM'e gönderdikten sonra çocuğu, aileyi çağırmışlar oraya. Ve demişler ki, öğretmenin yanlış işlem yaptı. Aslında önce size söylemesi gerekirken buraya geldi. Çocuğunuz bu akşam eve gelmeyecek, dramatize ediyorlar. Aslında diyorlar, siz isterseniz şikâyetçi olabilirsiniz. En yakın karakol neresiyse oraya gidin beni şikâyet edin, dedim. Ama şu anda ben de sizi şikâyet ediyorum. Uzaklaştırma kararı çıkarıyorum. Artı okulum da zaten şimdi sizi şikâyet ediyor, dedim. Gerçekten müdür yardımcılarım aynı anda karakola gidip aileyi şikâyet etti. Sesleri kesildi. Sonuç olarak hemen bir sonraki günde gelip nakil aldılar.

Nuri: Aslında biz kendi referanslarımızla geçmişte daha iyi yaptığımız hareketleri artık yapamadığımızı görüyoruz. Problem çözücüler olarak bizler eskiden Türkiye'de yaptığımız hareketleri yapmaya çalıştığımızda aslında görüyoruz ki kurumlar zaten yenilemiş haliyle muhafazakarlaşmış. Öğretmen kim? Avukat kim? Ailesi var, polisi var. Siz gidin. Öğretmen kendi başına yüzleşmek zorunda kalıyor. Çocuk bazen ev veya okul değiştirmek zorunda kalıyor. Suçlu değil, çocuk değiştirmek zorunda kalıyor. Ve sonuçta sorumlu sizsiniz.

Mehmet: Yani sadece Maarif modeli değil mesele, matematiğin neyi değiştirilebilir ki? Buradan sonra 2 artı 2 hani 5 mi ettiğini ispatlayacaklar? Yok öyle bir şey. Ama sosyal normlar ve kuralların dejenerasyonu böyle bir kalıp insanlarda aslında yerleştirilmiş ve bu artık toplumun her yerinde tahakküm haline dönmüş durumda.

Erhan: Çocuklar çok savunmasız ve doğrudan bunun rehber öğretmenlerin alanlarında pratik karşılıkları oluyor. Bu istismar meselelerinde ortaya çıkıyor. Çocuklarla ilgili o sistem işlemediği zaman rehber öğretmen orada etik, vicdani bir tercih yapmak durumunda kalıyor. Harekete geçiyor ve bunun bedelini ödemek zorunda kalıyor.

Mehmet: Bak Türkiye'nin geneliyle ilgili bir şey bu. Yakın zamanda bir otelde 78 insan öldü. Ne oldu? Sadece okullarla ilgili değil. Yani genelde böyle bir şey var. Bunun okullardaki yansımaları bu.

Coşkun: Siz de şöyle bir duygu yaşamıyor musunuz? Ben bunu yaşıyorum. Karşılaştığın vakaları kayıt altına alman gerekiyor ya e-okulda. Bu güvenli gelmiyor bana. Ben orayı kullanmıyorum mesela. Bilgisayarda yazıp çıktısını alıyorum. O çıktıyı dosyama koyuyorum.

Nuri: Ben de. Şundan doğru yazmıyorum. Ben oraya hiçbir şey yazmıyorum. Hiçbir kayıt yapmıyorum oraya. Neden? Çünkü ben onun senkronize bir şekilde çocuğa işlendiğini düşünüyorum.

Mehmet: Ya bak olayın öyküsünü anlatmadan yani bir sorun yaşandı, şu tarihte yaşandı, şunların arasında yaşandı gibi daha böyle basit bir şeyle, yani genel öyküsünü kendin kayıt altında alabilirsin.

Nuri: Yani kalıcı olarak ben orada çocuğun uzun vadedeki bir kalıcı iz kalmış olacak. Onu demiyorum. Çocukla ilgili herhangi bir şey mesela şimdi şunu nasıl yapıyoruz? İstismar dediğimizde hangi parametre ile giriyorsun oraya? İki çocuk arasında. O çocuğun bundan 10 yıl sonra bir kaydında bu çocuk istismar eder. Hani oraya pedagojik yaklaşıp onu patolojik olarak algılamayıp psikolojik danışman gözüyle algılamayan bir dünyanın içerisinde o onun arkasında bir iz olacak kaygısndayım.

Mehmet: Bir şey yapılmadığı durumda da CİMER'e şuraya buraya şikâyet ettiklerinde yani bir problem yaşandı. Okul idaresi rehberlik servisine ne yaptın bu konuda diyor. Net. Kayıt var mı, diyor.

Erhan: İki tedirginlik arasında bir tercih yapman gerekiyor. Ya müfettişe göre tedirginlik ya da gelecekte çocukta iz kalacak diye tedirginlik.

Mehmet: Mesleki tükenmişlik yaşıyorum.

Nuri: Bak şimdi tam oraya geleceğim. Sistem ne yazık ki çalışmadığı için, kurumlar gerektiği şekilde çalışmadığı için bir rehber öğretmen öne çıkmak

zorunda kalıyor. Mesela bizim gibi insanlar için cep telefonunda bir avukat olması gereken bir noktaya gelmiş durumda. Bir şeyleri çözme iradesi kurumlar çürüdüğü için kişinin kendisine kalınca kişi nerelerden bağlantılar kurduğunu anlattı bak. Baroda var, gazetelerde var, bakanlıkta var, poliste var.

Mehmet: Bak şöyle sevgili hocam. Bu duyarlılığımız, gerçekten bizim zaten dünya görüşümüz de bunu gerektiriyor. Ama yani kendimizi bu denli riske ettiğimizde aslında yaptığımız şeyin sineklerle savaş olduğunun farkındayız değil mi? Yani deniz yıldızı hikayesi de bak işte bu kurtuldu da diyebiliriz. O da ayrı bir şey. Bu duyarlılığı anlıyorum ben ama diğer taraftan sineklerle uğraşıyoruz. Yani onlarla savaşıyoruz. Ve bitiremiyoruz. Ve bitiremeyeceğiz. Yani başka bir yerden baksak.

Sevgi: Ben şunu kendi adıma yapmaya çalışıyorum, yani her yerde insanlarla ortaklaşmaya, dayanışmaya, kendimi tanıtmaya, onları tanımaya, bir şey olduğunda yardımlaşmaya yani.

Mehmet: Valla ben dürüstçe söyleyeyim, kendi adıma söylüyorum. Biz artık ya, basit bir şey söylüyorum. Eskiden bir eylem olduğunda eyleme kaç kişi geliyordu? Şimdiki eylemlere kaç kişi gidiyoruz? Yani oradan bakalım.

Ebru: Geldiğimiz noktada hani bu yenik bir keşif değil belki ama bence kilit noktalardan birisi ahlaklı olmak ve dindar olmak, iyi insan olmak ve dindar olmak eşitlemeleri toplumda karşılık buluyor. Çünkü neden? Toplumda şu anda insanlar bir ahlaki çöküntünün yaşandığının çok farkındalar. Ancak bu ahlaki çöküntünün müsebbibinin, gerçek müsebbibini yani çünkü söylemsel olarak baktığında şimdi diyeyim ki sen adama diyorsun ki yani hırsızlık diyorsun hani bunlar hırsız diyorsun, diyor ki bunlar hırsız değil. Kendi sistemimiz yani bu din referanslı sistem tam olarak geldiğinde bu ahlaksızlıklar kalmayacak. Ve sizin toplumunuzu ikna ediyorlar bunlar.

Sevgi: Ben umutluyum demem. Umut sevdiğim bir kelime de değil. Karamsar değilim. Mesela bir öğrencim var ağır derecede engelli ama fiziksel olarak. Hassas bir öğrenci. Bizim okula çıkmış kaydı. Ablasının sürekli onun yanında olması gerekiyor. Çünkü anlık müdahale gerektiren, acil durum gerektiren bir hastalığı var. Ablası doğru müdahaleyi biliyor diye İmam Hatip'ten bizim okula nakil oldu bu sene. Ve ben çocuğun bu bahaneyle okul değiştirmiş olmasından ne kadar mutlu olduğumu görüyorum. Çok muhafazakâr ailelerin çocukları var bizde. Aslında ailelerini nasıl sorguladıklarını görüyorum. Ben genç nesilden o kadar umutsuz değilim. Evet, internetin çok ciddi bir kara propaganda, yanlış bilgiyi verme özelliği var ama aynı zamanda farklı fikirlerle karşılaşma ortamı da yarattığını görüyorum. Biraz böyle çocuklar, mesela feminizmden haberdarlar. Bu sene 25 Kasım döneminde işte bu işlenen cinayetler oldu ya, kafa kesmeleri falan. Kendi kendilerine kız çocukları örgütlenip okulda eylem yaptılar. Bayağı bildiğiniz öğle arasında. Zemin kattan ikinci kata kadar bütün koridorları böyle geze geze. Kullandıkları slogan basit bir slogan. Susma sustukça sırasına gelecek dediler. Ama sonuçta kendi kendilerine bu eylemi yapmanın nedenleri haberdar

olmakla ilgili sosyal medya üzerinden bu kadın cinayetlerine karşı mesela. Ya biraz böyle şey yapıyorlar. Daha ham bir halde davranıyorlar yani ne bileyim. Karşı çıkıyorlar ama aslında kendi dillerinde de ayrımcılığa, yani cinsiyet ayrımcılığına dair şeyler var. Yine de ama o yönlendirilebilecek ham bir şey var yani karşımızda. Yani demek istediğim şey şu. Biz karanlık bir dönemden geçiyoruz. Faşizmin çok yükseldiği bir süreçteyiz. Evet çok zorlu. Bir sürü alanı kaybediyoruz. Doğru. Ama hani toplum da böyle.

Mehmet: Motive olmak için karamsar olmak gerekmez mi?

Sevgi: Bir sürü direniş var ama aynı zamanda. Eğer bu tabloyu sizin az önce ifade ettiğiniz şekilde görürsem ben mesela o zaman motive olamam ama ben her yerde direniş görüyorum yani karşı duruş görüyorum. Çok güçlü bir toplumsal örgütlenme yok, işte sol çok gerilemiş durumda, evet. Ama bir yandan da imkanlar yaratan bir şey bu. Bu anlattığımız bütün mağduriyetler aslında ötekileştirilen bütün kesimlerde hissedilen bir şey. Yani kız çocukları mutsuz. İşte ne bileyim, azınlık gruplarındakiler mutsuz. Çok fazla mağduriyet üretiyor bu sistem değil mi? Çok tektipçi bu nedenle de çok mağduriyet üretiyor. Ama biz sadece örgütleyemiyoruz, bu insanları yan yana getiremiyoruz. Kimi bu insanların kentsel dönüşüm mağduru, kimi yoksullukla boğuşuyor. Bizim bir şekilde bütün mağduriyetleri bir araya getirip ortak ses çıkarmaya ikna etmeye çalışmamız gerekiyor. Ayrıca ben umutlu olmasam bile hayat da müsaade etmez bu zapturapta. İktidarın yeni nesilden beklentileri gerçekle ve hayatla uyumlu değil. Yaşamsızlık, tekdüzelik öneriyorlar. Oysa yaşam tüm çeşitliliğiyle kendini dayatacak, bu onun zorunlu karakteri.

Erhan: Bu iyi bir kapanış oldu. Hepinize teşekkür ederim, deneyimlerinizi, görüşlerinizi bizimle paylaştığınız için.